

de Sportwereld

NUMMER 5

JUNI 1998

WIE WINT HET WK?

NEDERLAND IN ELK GEVAL NIET

door Bas van den Beld

Kan Nederland wereldkampioen worden? Ja, maar dan moet er wel èrg veel goed gaan. Kijkend naar de geschiedenis van het (Nederlandse) voetbal is er echter een ander antwoord: nee. Hieronder drie redenen waarom Nederland géén wereldkampioen zal worden deze zomer.

REDEN 1: DUITSLAND

De kans is groot dat Nederland al vrij snel stuit op de eeuwige rivaal Duitsland. In Nederlands voordeel spreekt misschien dat Duitsland momenteel geen elftal van wereldklasse bezit, maar: Duitsers blijven toernooivoetballers, zie het EK van twee jaar geleden in Engeland. Dè reden waarom Nederland echter niet van Duitsland zal winnen is puur historisch: Nederland won nog nooit op de eindronde van een WK van Duitsland: De finale van 1974 hoeven we niet nader toe te lichten. In 1978 in Argentinië speelden Nederland

en Duitsland gelijk: 2-2. En in 1990 ging het al in de tweede ronde mis: Europees Kampioen Nederland werd door de latere wereldkampioen Duitsland in de wedstrijd van het 'spuugincident' met 2-1 uitgeschakeld.

REDEN 2: AJAX KAMPIOEN

In 1988 werd Nederland Europees Kampioen. De enige prijs die Oranje toch nog toe behaalde. In dat jaar won PSV niet alleen de Europacup I, maar werd het tevens landskampioen. De andere eindrondes waar Nederland goede resultaten behaalde kenden ook een andere kampioen dan de hoofdstedelijke trots: in 1974 Feyenoord en in 1978 bleef PSV Ajax voor. Ook in 1992 (Oranje haalde de halve finale in Zweden) ging het kampioenschap aan de Amsterdammers voorbij. De seizoenen waarin de grote toernooien voor Oranje op een sof uitliepen kenden wèl Ajax als kampioen: in 1990 strandde Oranje in de tweede ronde, in 1994 en 1996 in de kwartfinales. Hoe mooi het kampioenschap voor de Amsterdammers ook is, een garantie voor succes op een groot toernooi is het zeker niet.

REDEN 3: DE BEURT IS AAN ENGELAND

Als Nederland geen wereldkampioen wordt, wie wordt het dan wel? Kijkend naar de laatste WK's lijkt er een patroon zichtbaar te worden. Vanaf 1966

INHOUD

(met deze keer extra veel voetbal)

***DE KUIP *VOETBALPIONIERS**

***BOEKEN *TRIVIA**

***NIEUWS**

NIEUWSBRIEF

WERELDKAMPIOENEN SCHEMA

1966
ENGLAND

1970
BRAZILIE

1974
DUITSLAND

1978
ARGENTINIE

1982
ITALIE

VANAF DIT JAAR DRAAIT
DE VOLGORDE ZICH OM

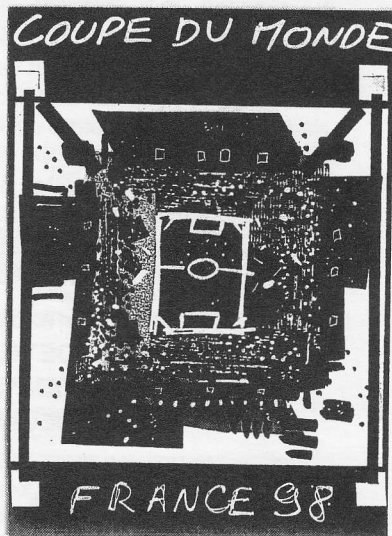
1986
ARGENTINIE

1990
DUITSLAND

1994
BRAZILIE

1998
? ? ?

verdeelten vijf landen de wereldtitel: Engeland (1x), Brazilië (2x), Duitsland (2x), Argentinië (2x) en Italië (1x). Geen van deze ploegen won overigens twee maal achter elkaar het toernooi. De lijn die zichtbaar wordt, is opvallend: Tot aan 1982 volgden de vijf landen elkaar keurig in volgorde op. Vanaf 1986 werd dezelfde volgorde aangehouden, zij het in omgekeerde orde. Kijkend naar dit schema is het de-rhalve weer de beurt aan Engeland. De grachtenbewoners kunnen opgelucht ademen: hun woonboten zullen dit jaar intact blijven. **FOOTBALL IS COMING HOME (AGAIN).**

SLAPEND RIJK

stadion Feijenoord en de gemakkelijksbelastingen

door Jurryt van de Vooren

Bezoekers van een voetbalwedstrijd betaalden, meestal zonder het te weten, een gemakkelijksbelasting van zo'n twintig procent aan de gemeente. Deze heffing werd in 1977 vervangen door de BTW. Stadion Feijenoord werd in 1937 geopend en heeft vanaf dat moment vele miljoenen gulden overgemaakt op de rekening van de gemeente Rotterdam.

Opvallend is dat naarmate het eerste elftal van Feyenoord beter speelde dat ook meteen merkbaar was voor de Rotterdamse wethouder van financieën. Het aandeel dat de Kuip leverde aan de totale gemeentelijke belastingen op sportgebied was buitensporig hoog, waardoor Rotterdam slapend rijk kon worden. Het begon al met de invoering van het betaalde voetbal in 1954. Na het eerste belabberde seizoen van Feyenoord in 1954-1955 steeg het aantal verkochte kaartjes met enkele honderdduizenden per jaar. In de jaren zestig, met de vele nationale titels voor de Rotterdammers, steeg het aandeel dat de Kuip betaalde aan gemakkelijksbelasting tot zo'n 60%. Dat betekent dat van elke gulden die de gemeente Rotterdam ontving van sportverenigingen 60 cent afkomstig was uit de Kuip.

Nog opvallender is het financiële belang van het Rotterdamse betaalde voetbal ten opzichte van andere stedelijke sportactiviteiten. Van 1962 tot 1971 betaalden de Rotterdamse voetbaltoeschouwers - dus niet alleen in de Kuip - ruim zeven en een half miljoen gulden aan gemakkelijksbelasting. Dat is ruim 90% van het

totaal van alle stedelijke sportactiviteiten in die tijd. In 1969, het kampioensjaar van Feyenoord, zaten van de ruim twee miljoen betalende bezoekers van een sportwedstrijd in Rotterdam maar liefst 1,7 miljoen mensen bij het voetbal. En in het volgende jaar, het jaar van de Europese successen, zaten slechts 44.289 van de bijna 1,4 miljoen betalende sportkijzers niet in een voetbalstadion. Bij Feyenoord-NEC op 13 september 1970 alleen al waren 48.685 kaartjes verkocht.

TOPJAREN VOOR DE SCHATKIST

De topjaren voor de gemeentelijke schatkist lagen tussen 1967 tot 1977, toen Feyenoord veruit het grootste gedeelte van de door sportclubs betaalde belastingen voor zijn rekening nam. De Europese zegereeks, met de Europa Cup en de UEFA Cup in 1974, en de strijd met Ajax om de nationale hegemonie leverden f 8.706.487,- op aan belasting. Dat is ongeveer 60% geweest van de totale sportopbrengsten in die periode. Zou het Rotterdamse College van Burgemeester en Wethouders eigenlijk ooit hebben gemerkt dat Rotterdam miljoenen gulden rijker werd dankzij Ernst Happel, Willem van Hanegem, Coen Moelijn, Wim Jansen en Ove Kindvall?

Als dat inderdaad het geval was, moet het College in 1978 met de handen in het haar hebben gezeten, omdat Feyenoord slechts tiende werd in de competitie. Daarbij was er geen Europees voetbal in de Kuip wat de gemeente handenvol geld kostte. Geen kleine negen ton aan belastinggeld meer zoals in het jaar daarvoor, maar nog slechts f 330.242,- Een daling van bijna

NEDERLANDSE VOETBALPIONIEREN

1879-1914

door Jolanda Hendriksen

65% binnen twaalf maanden. Als de opbrengsten uit de jaren van 1937 tot 1978 worden opgeteld blijkt de Kuip in totaal f 13.945.983,83 te hebben betaald aan de gemeente. Dat is ruim de helft van het totaal dat aan Rotterdamse sport-activiteiten is ontvangen in die periode en meer dan tien keer de oorspronkelijke bouwkosten van het stadion van 1, 2 miljoen gulden. En dan te bedenken dat bij deze som een gulden uit 1937 is opgeteld bij een gulden uit 1978. Aangezien een gulden voor de oorlog veel meer waard was, ligt het werkelijke bedrag dus veel hoger.

STADIONTRAM

Verder was er nog de opbrengst van de stadiontram, die speciaal werd ingezet tijdens activiteiten in het Stadion. Van 1946 tot en met 1961, toen het trambedrijf de cijfers registreerde, werden 3.002.859 passagiers geteld op de tram. Aan verkochte kaartjes leverde dit f 438.920,- op. Dit bedrag zal niet de sluitpost geweest zijn van het trambedrijf, want van elk tientje dat de tramreizigers uitgaven was precies een cent aan de stadiontram gependend. Maar deze reed natuurlijk veel en veel minder ritten dan andere tramlijnen. De gemeente Rotterdam zou miljoenen guldens zijn misgelopen als de Kuip nooit gebouwd zou zijn geweest. Op onmerkbare wijze was het spel van Willem van Hanegem en de zijnen aan het begin van de jaren zeventig dus van invloed op de financiële armslag van de lokale politici en bestuurders. Misschien wordt het tijd om maar eens een wethouder voor Feyenoord en de Kuip aanstellen.

Dit artikel is onderdeel van 'De Kuip als bindende factor', dat is opgenomen in het boek 'Stadion Feijenoord, het origineel'. Het verscheen ter gelegenheid van het zestigjarig bestaan van de Kuip. Van de Vooren behandelde de sociale geschiedenis, met onder andere het stadion tijdens de Tweede Wereldoorlog en het veiligheidsbeleid van de politie. Het boek telt 754 pagina's met ongeveer 800 foto's. Prijs f 199,70.

In 1879 werd tijdens een vergadering in de openlucht de eerste Nederlandse voetbalclub opgericht: de Haarlemse Football Club, kortweg HFC. Pim Mulier was de animator. Hij kocht een bal, een Engels spelregelboekje en regelde een veld, waardoor hij zijn vrienden enthousiast wist te maken voor dit vanuit Engeland overgewaaid spel. Mulier en de zijnen waren niet meer van het veld te slaan. Voetbal ontwikkelde zich vrij snel tot volkssport, wat het nog steeds is. Reden te meer om de eerste voetbalpioniers in Nederland eens nader onder de loep te nemen.

HFC nam een voortrekkers rol in bij de verspreiding van het voetbal in Nederland. De club gaf demonstraties in andere steden en Mulier besprak de spelregels, compleet met illustraties, in het tijdschrift *Athletiek en voetbal*. Tien jaar na de oprichting van HFC kreeg Haarlem er een tweede grote voetbalclub bij: in 1889 sloten jongens van reeds bestaande voetbalclubjes zich aaneen onder de naam HFC 'Haarlem'. 'Haarlem' werd de grootste concurrent van HFC. Een club met een totaal ander karakter was EDO, Eendracht Doet Overwinnen. EDO was op de dag van oprichting, 1 maart 1897, naar eigen zeggen de eerste voetbalclub in het land die opkwam voor de verbreiding van het voetbalspel onder de jongens van het volk. Wat deze clubs gemeen hadden was de leeftijd van hun eerste leden: gemiddeld leeftijd rond de veertien jaar. HFC'ers en 'Haarlemmers' hadden hierdoor te maken met tegenwerkende ouders, wat het Mulier vaak moeilijk maakte om het elftal compleet te krijgen. Hij herinnert zich:

"(...) een trein, die op vertrekken stond. Er ontbraken 2 lui. Een, doorgefournieerd-onbetrouwbare pleegmoeder had zijn voetbalschoenen en -kousen verstoppt, een ander sportief jongmensch was opgesloten. Nog 3 minuten, maar 9 man. Nog 1 minuut. 9 man. Maar juist op dat moment stoven nog het perron op de twee ontbrekende mannetjes. Even later waren ze in de IIIe klas raampjes binnengesleept. De één was losgebroken; de ander had geen kousen aan en liep op de beste pantoffels van zijn vleeschlijke pleegmoeder, de onverlaat! Elf man!!!"

Om vaders en moeders te ontlopen werden soms pseudoniemen gebruikt in de elftalopgave en verdween een enkele keer een speler tijdens de wedstrijd onder een stapel jassen, om er weer uit te komen als zijn ouders voorbij gewandeld waren. De spelers van EDO hadden minder problemen met het ouderlijk gezag; vaders hielpen eerder met het vervaardigen van doelpalen dan dat zij zoonlief tegenwerkten.

VERBORGEN COMPETITIE

In zijn studie 'Verborgene competitie. Over de uiteenlopende populariteit van sporten' (1994) geeft de socioloog Maarten van Bottenburg een algemene theorie over de opkomst, verspreiding en popularisering van ongeveer dertig sporten over de gehele wereld in de afgelopen honderd jaar. Ondermeer door de jeugdige leeftijd van de voetballers neemt het Nederlandse voetbal daarbinnen een uitzonderingspositie in. Een van de redenen daarvoor is volgens hem de jeugdige leeftijd van de voetballers.

Daarnaast speelt volgens Van Bottenburg bij de internationale verspreiding van sporten de internationale positie en de invloedssfeer van het land van afkomst een belangrijke rol. Sociale verhoudingen hebben ook invloed op de verspreiding van sporten, zowel in het land van herkomst als in het land van overname. Het sociale aanzien van de eerste beoefenaars bepaalt

de status die een sport krijgt en heeft invloed op de populariteit ervan. Sporten met een hoge status zullen aantrekkingskracht uitoefenen op mensen uit lagere sociale milieus. Hebben die zich eenmaal aangesloten dan zal de status van de sport dalen en zullen zij zich weer op nog 'hogere' sporten oriënteren: dit is de 'verborgen competitie' die Van Bottenburg bedoelt.

SPORTY ENGLAND

De zowel politiek-militaire als economische voorsprong die Engeland in de achttiende en negentiende eeuw ontwikkelde op de rest van de wereld, had tot gevolg dat het land voor velen een voorbeeldfunctie vervulde. Zo ook voor de elite in Nederland. Engeland had veel wat Nederland niet had, zoals tennis, cricket en voetbal. Deze sporten werden dan ook vrij snel geïmporteerd.

Volgens Van Bottenburg werd bij de overname van de sporten het sociale karakter van de Engelse sport gereproduceerd. Er was echter een verschil tussen het voetbal en de overige van oorsprong Engelse sporten die in Nederland werden overgenomen: het standonderscheid. De Nederlandse voetballers zetten zich niet af tegen het volk. Dit had volgens hem twee redenen. Enerzijds waren de voetballers te jong om standsbesef te ontwikkelen, anderzijds was het voetbal in Engeland al gepopulariseerd toen het in Nederland werd geïntroduceerd.

STANDSBESEF

Uit recent onderzoek blijkt echter dat Nederlandse jongeren wel moeite deden om hun clubs 'gesloten' te houden. Zij hadden dus wel degelijk een ontwikkeld standsbesef. EDO en Blauw-Wit waren hechte verenigingen die voornamelijk bestonden uit vrienden en kennissen. Nieuwe leden werden onderworpen aan ballotage.

De hechtheid binnen HFC was ook groot. In tegenstelling tot de volksclubs hadden

HFC'ers wel geld te besteden: zij werden gerecruteerd uit elitaire kringen. De leden waren trots op hun 'heerenclub' die bol stond van tradities. Selectie vond plaats door middel van de zogeheten 'automatische selectie'. Voetballen bij HFC was een kostbare zaak: vanaf het begin was er een clubtenue dat bij een speciale winkel aangeschaft moest worden, de contributie moest in een keer betaald worden en diegenen die niet konden betalen, werden genadeloos geschrapt als lid. Bovendien waren HFC'ers vrijwel elke dag op het voetbalveld te vinden, dus was er veel vrije tijd nodig - iets dat voor een arbeidersjongen niet was weggelegd. HFC was een select gezelschap. Hun verheven status was zonneklaar en de automatische selectie voldeed om deze in stand te houden. Dit werkte tot 1910, het jaar waarin het volk massaal belangstelling toonde voor het voetbalspel. HFC nam toen haar maatregelen. Er kwamen uitgebreide statuten die de ballotage-procedure beschreven: HFC sloot bewust haar gelederen.

'Haarlem' had haar omslagpunt eveneens in 1910: in dat jaar scherpte ook zij de selectie van nieuwe leden aan. Tot 1910 had de club echter naast de automatisch selecterende werking van onder andere de contributie, het voorgeschreven tenue en

een uitgebreid boetesysteem ook al een uitgebreid ballotagesysteem. De afstotende werking van de automatische selectie werd echter grotendeels opgeheven doordat de club op allerlei manieren de leden in gemaakte kosten tegemoet kwam. De contributie kon in termijnen betaald worden en als dit dan nog niet lukte, werd een lid niet - zoals bij

HFC het geval was - direct geschrapt. Het tenue was praktisch en goedkoop gehouden en de reiskosten werden vanaf 1904 vergoed. Al deze tegemoetkomingen wijzen erop dat de leden niet allen even draagkrachtig waren. Ondanks het feit dat 'Haarlemmers' jong waren en niet afkomstig uit de elite waren, hadden ze een sterk ontwikkeld standsbesef en trachtten zij hun club exclusief te houden. Zij waren hierop meer gebrand dan hun stadgenoot HFC. Waarschijnlijk omdat 'Haarlemmers' zich juist net onder de hoogste klassen van de maatschappij bevonden. De verborgen competitie tierde dus weeldig binnen 'Haarlem'.

Alle hier onderzochte voetbalverenigingen vertonen een ontwikkeld standsbesef. Met name de leden van HFC en 'Haarlem' waren, ondanks het feit dat zij jong waren, niet afkerig van het opwerpen van sociale barrières voor leeftijdsgenoten die zich wilden aansluiten bij hun club.

Dit artikel is geschreven naar aanleiding van de doctoraalscriptie 'Voetbal: sport op de maatschappelijke ladder. Een sociaal-historische studie naar de voetbalpioniers in Nederland 1879-1914'. De scriptie is te bestellen door f 15,- over te maken op girorekening 7779301 t.a.v. Delphinus Veerhuis 52 2313 KR Leiden, o.v.v. Voetbal. Telefoon: 071-5146584.

BOEKEN

Brian Glanville, The Story of the World Cup (Faber and Faber, Londen 1997, herziene editie); 379 blz. ISBN 0-751-19081-2 f 41,45.

Geloof nooit zomaar de achterflap van een boek. Anders is de kans groot dat je het slachtoffer wordt van valse voorlichting. Op de achterflap van dit boek staat te lezen: "This is the definitive history." Dat is onjuist: een aantal onderwerpen uit de geschiedenis van het WK voetbal - zoals het publiek, het nationalisme en de commerciële komen niet of slechts oppervlakkig aan bod. "Brilliantly written history" is ook te veel eer voor een auteur die clichés niet schuwt. Zo wordt bijna iedere voetballer met een lichte kleur haar voortdurend blond genoemd. Er is zelfs sprake van "the blond Leo Beenhakker." Daar staat tegenover dat Glanville, die maar liefst 10 WK's voor de Sunday Times versloeg, alle eindronden van Uruguay (1930) tot de V.S. (1994) bespreekt en vooral op dreef is in de beschrijving van individuele wedstrijden. Ook heeft hij een eigenzinnige kijk op het spel. Over het WK van 1974 merkt hij op dat juist het ontbreken van de geblesseerde snelle spelers Mühren en Hulshoff Nederland weleens fataal kan zijn geworden. Verder bestrijdt hij de mythe dat 'totaalvoetbal' in de eerste plaats een Nederlandse uitvinding was, minstens evenveel eer komt de Duitse Mannschaft toe. Kortom: niet briljant, maar zeker de moeite waard. (Wilfred van Buuren)

Jurryt van de Vooren, Dat is nou typisch Oranje (Uitgeverij Krikke, Leiden 1998); 61 blz. f 8,95. Gedurende een kleine honderd jaar heeft het Nederlands elftal ruim 500 voetbalwedstrijden gespeeld, waarvan vele het

herinneren waard zijn. Het onlangs verschenen werkje 'Dat is nou typisch Oranje' vat de historie van het Nederlands Elftal samen en dient tevens als warming-up voor het WK '98. In het eerste deel komen zowel de typische kenmerken van de Oranjespelers en supporters aan de orde, als de manier waarop hier in het buitenland tegenaan gekeken wordt. Het tweede gedeelte beschrijft de geschiedenis van Oranje, die begon op 30 april 1905 toen Nederland België op eigen terrein versloeg met 4-1. Het geheel biedt een goed overzicht van het optreden van Oranje tijdens Olympische Spelen (1908-1952), de wereldkampioenschappen (1934-1994), Europese kampioenschappen (1976-1996) en andere interlands. Het boekje is vooral geschikt als gids voor fans van Oranje, maar kan wellicht dienen als handig naslagwerkje voor sporthistorici. (Susan Smit)

Marc Broere en Roy van der Drift, Afrika voetbalt! (Koninklijk Instituut voor de Tropen, Amsterdam-Novib, Den Haag-NCOS, Brussel, 1997); 144 blz. f 24,50.

Afrikaanse voetbalteams op wereldkampioenschappen zijn allang geen zeldzaamheid meer. Maar dit jaar wordt een ervan, namelijk Nigeria, zelfs tot de favorieten voor de titel gerekend. De hoogste tijd dus om eens wat meer aan de weet te komen over het Afrikaanse voetbal. 'Afrika voetbalt!' geeft een indringend beeld van voetbal in Afrika en Afrikaanse voetballers in Europa. De auteurs trachten de sfeer op en rond de Afrikaanse velden en de gedrevenheid en het enthousiasme van spelers, trainers en publiek tastbaar te maken. Beroemde en mislukte spelers vertellen over hun stap naar het buitenland, hoe zij de Westerse samenleving zien en hoe ze in Afrika als helden worden

onthaald. (Peter-Jan Mol)

Challenges ahead for improving Sports Statistics. Papers from the second meeting of the International Sports Statistics Committee (Rome 1996); 264 blz.

Vorig jaar augustus kwam voor de derde keer het Sports Statistics Committee bijeen in Istanbul. Het comité werd in 1992 opgericht als onderdeel van het International Statistical Institute (ISI), dat om de twee jaar een congres houdt. Het comité beijvert zich om sportstatistiek internationaal te bevorderen en komt samen in de zijlijn van van de ISI-congressen. Het verslag van 1997 is nog niet gepubliceerd, maar uit het verslag over 1995 blijkt dat het comité zich niet alleen bezighoudt met sportdeelnamecijfers, maar ook met de ontwikkelingen op sporteconomisch gebied en cijfermatige ontwikkelingen in sportcompetities. Op het congres, dat jaar in Beijing gehouden, werd verder gesproken over statistische ontwikkelingen in het ledenbestand van het Internationaal Olympisch Comité. Zo kon de inleider laten zien dat in 1894 de gemiddelde leeftijd van de IOC-leden 38 jaar was en dat deze in 1995 tot 62 was gestegen. (Sjoerd van Tiel)

Het IJzeren uurwerk. Het levensverhaal van Wim van Est opgetekend door J. Linse (de Arbeiderspers, Amsterdam 1995); 167 blz.

Tijdens de komende Tour de France zal het zeker weer gebeuren. Als de Tourkaravaan door de Pyreneeën slingert, zal ongetwijfeld worden gememoreerd hoe de eerste Nederlandse gele truidrager in 1953 van de Aubisque tuimelde en dat zijn Pontiac nog liep. Wim van Est zelf heeft echter heel wat meer te vertellen dan alleen deze wierielerlegende. Sportjournalist

John Linse tekende uit de mond van Van Est zijn jeugd- en wielherinneringen op en vertrouwde ze zo authentiek mogelijk toe aan het papier. Hij pretendeert daarmee geen officiële geschiedenis of journalistiek te schrijven, maar slaagt er wel in een wielerdier van vlees en bloed neer te zetten, dat dik in de zeventig nog dagelijks zestig à zeventig kilometer fietst. (Sjoerd van Tiel)

TRIVIA

Trivial Pursuit WK voetbal editie (Horn Abbot International Ltd., 1997) adviesprijs f 95,-
Om het WK voetbal behoorlijk te volgen is een uur of vier, vijf per dag meer dan genoeg. Voor de echte liefhebber is er nu gelukkig de WK voetbal editie van Trivial Pursuit. Bij dit bordspel moeten vragen over voetbal beantwoord worden. De 1800 vragen betreffen niet alleen het WK ("Met welk spelsysteem maakte Brazilië in 1958 furore?") maar ook andere competities en uiteraard het randgebeuren ("Serveerde de KLM op WK-vluchten oranje voetballetjes van chocolade, kaas of gehakt?"). Opmerkelijk vaak gaan de

vragen over Puskas ("Welke Hongaar met de voornaam Ferenc stond bekend om zijn keiharde schoten?") en ZAC. Er worden nogal eens voorzetjes gegeven, zodat ook de minder onderlegde speler een puntje

kan zetten ("Wat doet een Torwart in een Duitse WK-ploeg?"). De WK-versie van Trivial is geen echte uitdaging voor de sporthistoricus, maar staat garant voor een gezellig avondje als er alleen maar hockey op t.v. is. (Hemme Battjes)

NIEUWS

DE SPORTWERELD OP INTERNET

Stichting de Sportwereld heeft sinds kort haar eigen website. Met nieuws, artikelen en informatie over sportgeschiedenis en Stichting de Sportwereld. Het geheel bevindt zich nog in een pril stadium, maar neem alvast eens een kijkje op <http://members.xoom.com/sportwereld> / Andere relevante informatie over sportgeschiedenis in Nederland via Internet: de site van Rogier Swagerman: www.geocities.com/CollegePark/Library/7275/ De nieuwsbrief 'Uit het veld' van Jurryt van de Vooren: Jurryt@xs4all.nl

HOORCOLLEGES SPORTGESCHIEDENIS

Aan de Universiteit van Amsterdam wordt van 8 september tot 8 oktober 1998 een reeks hoorcolleges sportgeschiedenis gehouden. Organisator dr. Theo Stevens

van de faculteit geesteswetenschappen heeft een interessant programma samengesteld, waarbij het hele spectrum van de sportgeschiedenis van de Klassieke Oudheid tot heden aan bod zal komen. Er zullen 12 sprekers optreden, onder wie prof. Renson uit Leuven ('Sport en spel in de vroegmoderne geschiedenis'), prof. De Rooij van de UvA ('Sociale achtergronden van de moderne sport in Nederland') en Paul Arnoldussen van Het Parool ('Olympische Spelen van Amsterdam in 1928'). De hoorcolleges zijn niet alleen voor studenten bestemd, maar juist ook voor 'buitenstaanders'. De colleges vinden plaats in zaal 104 van het P.C. Hooftuis, Spuistraat 134 te Amsterdam; op dinsdag en donderdag van 13.15 tot 15 uur. Informatie: 020-5254495 / 5254492. Aanmelding door f 350 over te maken op giro 5761799 o.v.v. faculteit geesteswetenschappen, Sportgeschiedenis.

SPELEN IN DE 16e & 17e EEUW

Op 27 en 28 augustus vindt in Rotterdam aan de Erasmus Universiteit het symposium 'Spel en Spelen in de zestiende en zeventiende eeuw' plaats. Op het programma staan lezingen, werkgroepen en demonstraties van 'oude' spelen. Ook wordt de tentoonstelling 'Spelen in beeld' in museum Boijmans bezocht. Kosten: (inclusief lunch) f 135,-. AIO's en studenten betalen 35 gulden. Inlichtingen en aanmeldingen (voor 7 augustus) via Overbosch Communicatie, Heemraadsplein 7 B, 3023 BC Rotterdam, tel.: 010-4761699.

COLOFON

De Sportwereld is een uitgave van Stichting de Sportwereld.

Redactie: Wilfred van Buuren, Peter-Jan Mol, Susan Smit, Oscar Steens en Sjoerd van Tiel.

Redactieadres: Stichting de Sportwereld, Postbus 11781, 1001 GT Amsterdam. Telefoon: 020-6928903.

Abonnementen: de Sportwereld verschijnt vier keer per jaar. De Nieuwsbrief is alleen beschikbaar voor abonnees en medewerkers van Stichting de Sportwereld. Contributie per jaar: abonnees en medewerkers f 30,- studenten f 25,- instellingen f 40,-. U kunt abonnee of medewerker worden door uw contributie over te maken via bank of giro: ABN-AMRO rekening 62.01.45.323 t.n.v. Stichting de Sportwereld, Amsterdam.